

Вяра

20.09 по еретическия, †07 септември по православния календар - Предпразненство на Рождество Богородично. Свв. апостоли Евод и Онисифор от Седемдесетте апостоли. Св. мъченик Евпсихий. Св. мъченик Созонт

**В памет на светите апостоли Евод († 66 г.)
и Онисифор
(† след 67 г.)**

Свети Евод, един от седемдесетте апостоли, бил първият, след свети апостол Петър, епископ на Антиохия Велика (Антиохия Сирийска, бел.ред.). Той бил също така и велик проповедник на словото Божие. За него споменава свети Игнатий Богоносец в посланието си до антиохийците, в което пише:

"Споменавайте блажения ваш отец Евод, който ви беше поставен от апостолите за пръв пастир; бъдете истински негови синове, а не прелюбодейци, за да не се срамува отецът от вас."

Свети Евод написал за Пресветата Дева, че тя родила Спасителя на света, когато била на петнадесет години от рождението си.

"На три години - пише той - тя била въведена в Господния храм, където и пребивавала единадесет години; а когато тя станала на дванадесет години, била предадена от свещениците на Йосиф, за я да пази. У него тя прекарала четири месеца, преди да получи от ангела радостното благовестие и в края на петнадесетата си година родила Светлината на света - Христа."

Освен това, свети Евод оставил и много други полезни съчинения, но всички те се загубили в многобедствените времена, когато Църквата Божия била подхвърляна на гонения и поради това не са дошли до наши дни. Сега е известна само една негова книга, под названието "Светило", за която, впрочем, съществува указание само у древния историк Никифор.

За самия свети Евод има известие в римските мартирологии, където се казва, че той е пролял кръвта си за Христа и е приел мъченическа смърт.

Някои твърдят, че светият е пострадал в Антиохия по времето на Веспасиан*. **По това време, разказват те, в един град било предизвикано от някакъв иудеин на име Антиох голямо вълнение.** Като изменил на своята вяра, той започнал да принася жертви на идолите, а много други иудеи били убити, защото отказали да се поклонят на идолите. Тогава твърде много иудеи приели християнската вяра и имали за свой епископ блажения Евод, който, като техен началник и пастир, бил умъртвен скоро след това.*

* Веспасиан - римски император, управлявал от 70 до 79 г., бел.ред.

** Блажената кончина на свети Евод се отнася към 66 г., по времето на гонението при римския император Нерон, бел.ред.

Свети Онисифор също принадлежал към лика на седемдесетте апостоли. За него говори апостол Павел в посланието си до Тимотей:

"Господ да даде милост на дома на Онисифора, защото много пъти ме успокои и се не посрами от веригите ми, но, като дойде в Рим, с голямо старание ме потърси и намери. Нека Господ му даде да намери милост у Него в оня ден; а колко ми послужи той в Ефес, ти по-добре знаеш" (2Тим. 1:16).

Свети Онисифор бил епископ в Колофон * и в Кириея ** и пострадал за вярата, като приел мъченическа смърт. За неговото мъченичество свидетелстват мъченическите актове, в които се съобщава, че след много мъчения свети Онисифор бил разкъсан от диви коне и така, заедно с Евод, той се преселил в небесните селения, в сонма на Божиите изповедници.

* Колофон - древен град в Лидия, в северозападната част на Мала Азия. Открити са развалините на този град.

** Киринея - главен град на областта със същото наименование, намира се в Либия, на северния бряг на Африка, на запад от Египет. Той бил най-великолепният и богат град в Северна Африка.

Страдание на свети мъченик Созонт († ок. 304 г.)

Максимиан *,
управителят на
Киликия, който според
царската повеля
поощрявал нечестивото
идолопоклонническо
многобожие, дошъл
веднъж в град
Помпеопол и устроил
празник в чест на
тамошния златен идол,
като му принесъл много
жертви.

Там в това време се намирал и един юноша, родом от Ликаония **, на име Созонт, който по вяра бил християнин, добър по нрав и изпълнен с благи дела, защото денем и нощем се поучавал в Господния закон. Той пасял стада от безсловесни овци, но в същото време и словесните Христови овци наставял с добри поучения. Където и да пасял той овцете си, навсякъде се събирали при него и други пастири - юноши и

мъже, а той ги учел да познават истинския Бог и мнозина довел до светото кръщение, понеже върху него почивала благодатта на Светия Дух.

Веднъж, докато пасял овцете си около един извор, близо до който растял огромен дъб, Созонт заспал сладък сън и видял божествено видение. По време на това видение той бил призован към мъченически подвиг и му било възвестено, че това място ще принесе полза на мнозина, защото ще се освети свише от слизащата върху него благодат и че мнозина ще намерят тук спасение и ще прославят Светата Троица. След като се събудил от съня, този добър пастир раздал овцете си на другите и като оставил на това място своя лък и три стрели, за свой спомен, се отправил в град Помпеопол. Там видял нечестиято преумножено, а светата вяра - потъпкана, и заскърбял в сърцето си за това. Созонт влязъл в капището, където стоял идолът, отчупил ръката му и след като я раздробил на части, я раздал на бедните. Тази постъпка причинила голям смут в града и мнозина били подложени на разпити и мъчения. Но свети Созонт, като не желаел някой друг да пострада вместо него, сам отишъл при управителя Максимиан и му обявил, че той е извършителят на това деяние. "Аз взех ръката на вашия бог - казал той, - раздробих я и раздадох златото на нуждаещите се". А когато го попитали как се е осмелил да постъпи така и да нанесе такова безчестие на техния бог, счупвайки ръката му, той отговорил:

- Аз направих това, за да се види безсилието на вашия бог. Защото, когато аз му отнемах ръката, той не ми оказа никаква съпротива - нищо не каза, не показа, че го боли, не издаде никакъв стон. Та и можеше ли той, бидейки в действителност ням и безумен, да се съпротивлява? Ако той беше истинският жив Бог, тогава той щеше да ми се противопостави и не би ми позволил да му причиня зло. А аз, като знаей, че това е идол, а не - Бог, раздробих ръката му. И дори целия бих желал да го

раздробя, за да не се покланяте на творението на човешките ръце, което въпреки че има и очи, и уши, и уста, и ръце, и нозе, но - не вижда, не чува, не говори, не усеща, не ходи и дори и на себе си в нищо не може да помогне, когато го разрушават или го раздробяват на части.

Щом
чул това,
управител
ят
заповядал
безмилост
но да
измъчват
свети
Созонт.
Отначало
го
повесили
на едно

дърво и започнали да стържат ребрата му с железни куки, след това обули нозете му в железни обуца с остри гвоздеи отвътре и го развеждали из града. А светият, вървейки, славел Бога.

После отново го повесили на дървото и го били жестоко с железни тояги, така че не само плътта, но и костите му се раздробили. В тези мъчения светият предал духа си на Бога*. **Мъчителите, като видели, че той вече е мъртъв, свалили тялото му от дървото и по заповед на управителя запалили голям огън, за да го изгорят, тъй като се опасявали, че то ще се превърне в предмет на почитание от страна на вярващите. Но когато хвърлили в огъня многострадалното тяло, внезапно блеснала мълния, чул се гръм и се изсипал силен дъжд, примесен**

с град, който веднага изгасил огъня. Присъстващите там хора се разбягали от страх, а тялото на светеца останало цяло и невредимо.

С настъпването на нощта, вярващите поискали да приберат светите му мощи, но не могли, поради непрогледната тъмнина. Те силно скърбели заради това, но ето - към полунощ небесна светлина осияла мощите и вярващите, като ги взели, ги погребали с чест. Гробът на мъченика станал извор и на много чудеса; и не само от гроба, но и от извора, който течал под дъба, където някога светият по време на сън получил видение, се подавали от Христовата благодат и по молитвите на светия мъченик различни изцеления на болните. Затова по-късно там била построена църква на неговото име, за да се прославя в нея истинския Бог - Единия в Троица. Слава на Господа во веки! Амин.

* В някои древни месецослови (на император Василий и в други) вместо “Максимиан” стои - “Максим”. Предполага се, че това бил Максим Нумерий, който бил управител на Киликия в 304 г.

** В месецослова на император Василий като родно място на свети мъченик Созонт е посочена Ликия, а в Пролога, както и в Чети-Минеите - Ликаония. Според мъченическите актове това е Киликия, където се намирал крайбрежния град Помпеопол, или - Соли

* Според гръцкия синаксар на Никодим Светогорец като време на страданията и смъртта на свети мъченик Созонт се посочва 288 г. Според други известия това станало около 304 г.

Тропарь мученику Созонту Помпеольскому

глас 4

Мученик Твой, Господи, Созонт/ во страдании своём венёц
прият нетлennyй от Тебё, Бога нашего:/ имейя бо крепость
Твою,/ мучителей низложй,/ сокруши и демонов немощныя
дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

Кондак мученику Созонту Помпеольскому

глас 2

Истиннаго и богомудраго мученика,/ страдальца благочестия
искуснаго,/ сошедшеся днесъ, велегласно восхвалим,/ Созонта,
тайнника благодати,/ исцелений дателя богатейшаго:// моли
бо Христа Бога о всех нас.

*(Събрали се днес, високо да възхвалим Созонт, истинския и
богомъдър мъченик, изкусния страдалец на благочестието,
таинника на благодатта, подател на богати изцеления: той
моли Христа за всички нас.)*

В памет на свети мъченик Евпсихий (II в.)

Свети мъченик
Евпсихий. Фрагмент от
стара
стенопис. Косово.
Сърбия

Свети Евпсихий се родил и получил възпитанието си в Кесария Кападокийска. По времето на царуването на император Адриан срещу него бил направен донос, че не почита езическите богове, а почита Христа. Вследствие на това светият бил заловен от управителя на Кападокия и подложен на изтезания: тялото му било стъргано с железни куки, докато не се показали ребрата му. След мъченията хвърлили свети Евпсихий, едва жив, в тъмницата. Той се обърнал с усърдна молитва към Господа и докато още се молел, се явил ангел, който с докосването си изцелил раните му.

Скоро след това свети Евпсихий бил пуснат от тъмницата на свобода. А неговото освобождаване станало според Божието произволение - за да не попадне богатството, което светият притежавал, в ръцете на нечестиви човеци, а да бъде раздадено на бедните. И действително свети Евпсихий раздал всичкото си богатство, събрано още от неговите прадеди, на нищите и бедните; при което - **известна част дал и на своите врагове, които го били оклеветили и по този начин, като - свои благодетели, почел с дарове виновниците за своите страдания.**

По-късно, когато Кесария била управлявана от княз Саприкий, свети Евпсихий отново бил заловен.

Повесили го на дърво и дълго време го стъргали с железни остриета, след което той приел мъченическа смърт, като бил посечен с меч.

Разказват, че от раните на тялото му вместо кръв изтекло мляко и вода.

Тропарь мученику Евпсихию Кесарийскому

глас 4

Мученик Твой, Господи, Евпсихие,/ во страдании своём венёц прият нетлennyй от Тебё, Бога нашего:/ имей бо крепость Твою,/ мучителей низложи,/ сокруши и демонов немощныя дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

Кондак мученику Евпсихию Кесарийскому

глас 2

Звезда светлая явился еси,/ непрелестная миру,/ Солнца Христа возвещающи,/ зарями твоими страстотерпче Евпсихие,/ и прелесть погасил еси всю:/ нам же подавши свет,// моляся непрестанно о всех нас.

Величание мученику Евпсихию Кесарийскому

Велича́ем тя, страс^тотѣр^пче святы́й Евпси́х^ие, и чтим
честна́я страда́ния тво́я, яже за Христа́ претерпѣл еси́.

ЧЕТИ-МИНЧЕТЕ

{{_LINK1_}}